

WERKEN MET EEN SPUITDRIJVER

Myriam Arren
Palliatief deskundige PHA

INDICATIE

- Aanhoudende nausea of braken
- Ernstige dysfagie
- Gastro-intestinale obstructie
- Patiënt is niet meer in staat om orale medicatie te nemen

INDICATIE (2)

- Moeilijke orale pijn- en symptoomcontrole
- Slechte resorptie transdermale medicatie
- In kader van comfortzorg (vermijden van regelmatige toediening van medicatie via injectie)
- Palliatieve sedatie

VOORDELEN VAN EEN SPUITDRIJVER

- Continue toediening van medicatie subcutaan met vastgestelde snelheid
- Precieze dosering medicatie is mogelijk
- Een aantal medicaties kunnen gecombineerd worden
- Grotere autonomie van de patiënt

VOORDELEN (2)

- Mobiliteit van patiënt komt niet in gedrang
- Eenvoudig te bedienen
- Vlotte aanpassing van de dosis
- Spuit is goedkoop

NADEEL

- Pomp is duur in aankoop

MEDICATIE OVERZICHT

- Morfine
- Primperan
- Litican
- Acidexam
- Atropine
- Scopolamine
- Buscopan
- Dormicum
- Haldol

Morfine

Generische naam: morfine HCL
Vorm: ampullen van 1 ml: 10, 20, 30, 40 mg/ml
Indicatie: pijnstilling (trap 3), dyspnoe
Startdosis: overschakeling trap 2 → 3: 30 tot 60 mg/24 uur
overschakeling orale morfine → SC = ½ orale dosis
Dosisaanpassing: verhogen met 50 tot 100%
Max. dosis: /
Nevenwerkingen: obstipatie, urineretentie, nausea, braken, sedatie, verwardheid, jeuk, myoclonus

Primperan

Generische naam: metoclopramide
Vorm: ampullen van 2 ml: 5 mg/ml = 10 mg/ampulle
Indicatie: nausea, braken
Startdosis: 40 mg/24 uur of 10 mg in shot
Dosisaanpassing: verhogen met 50 tot 100%
Max. dosis: 80 mg/24 uur
Nevenwerkingen: slaperigheid, extrapyramidale symptomen, diarree, krampen

Litican

Generische naam: alizapride
Vorm: ampullen van 2 ml: 25mg/ml \Rightarrow 50 mg/ampulle
Indicatie: nausea, braken
Startdosis: 150 mg/24 uur of 50 mg in shot
Dosisaanpassing: met 50 à 100 mg/24 uur
Max dosis: 8 amp/24 uur
Nevenwerkingen: slaperigheid, extrapyramidale symptomen, diarree, krampen
Contra-indicaties: ziekte van Parkinson, (ernstige nierinsufficiëntie)

Aacidexam

Generische naam: dexamethasone
Vorm: ampullen van 1 ml: 5mg/ml
Indicatie: anorexie, lymfoedeem, levermeta's, vena cava superior syndroom, dyspnoe door lymfangitis carcinomatosa, neurocompressie, ruggemergcompressie, intercraniële overdruk, hersenmeta's, braken resistent aan anti-emetica, gastro-intestinale obstructie
Startdosis: 2 tot 4mg/24 uur
Dosisaanpassingen: verhogen met 50 tot 100%, verlagen zo mogelijk
Max. dosis: 16mg/24 uur
Nevenwerkingen: spier- en huidatrofie, waterretentie, verwardheid, agitatie, schimmelinfecties, DIABETOGEEN \rightarrow glycemie volgen

Atropine

Generische naam: atropine
Vorm: ampullen van 1 ml: 0.5 – 1mg/ml
Indicatie: indikking slijmen, doodstreutel
Startdosis: 1 mg/24 uur of 0.25 mg in shot
Dosisaanpassing: verhogen met 50%
Max. dosis: 4mg/24 uur
Nevenwerkingen: droge mond, droge huid, troebel zicht, accommodatiestoornissen, mydriasis, urineretentie, obstipatie, tachycardie, duizeligheid

Scopolamine

Generische naam: scopolamine

Vorm: ampullen van 0.25mg/ml en 0.5mg/ml

Indicatie: indikking slijmen, doodsreutel

Startdosis: 1,5 mg/24 uur

Dosisaanpassing: verhogen met 50%

Max. dosis: 6 mg/24uur

Nevenwerkingen: droge mond, droge huid, troebel zicht, accomodatiestoornissen, mydriasis, urinretentie, obstipatie, duizeligheid

Buscopan

Generische naam: butylhyoscine

Vorm: ampullen van 1 ml: 20mg/ml

Indicatie: spasmen van gastro-intestinale en urinaire stelsel, speekselvloed, indikking slijmen, doodsreutel, secretieremming bij gastro-intestinale obstructie

Startdosis: 80 mg/24 uur of 20 mg in shot

Dosisaanpassing: verhogen met 25%

Max. dosis: 160 mg/24 uur

Nevenwerkingen: xerostomie, droge mond, droge huid, troebel zicht, accomodatiestoornissen, hartritme stoornissen, urineretentie, vertraging darmtransit, overgevoelighedsreacties

Dormicum

Generische naam: midazolam

Vorm: ampullen van 3 ml: 5 mg/ml = 15 mg/ampulle

ampullen van 5 ml: 1 mg/ml = 5 mg/ampulle

Indicatie: onrust, angst, hik, epilepsie, spierkrampen, myoclonus
palliatieve sedatie

Startdosis: 15 mg/24 uur of 5 – 10 mg in shot

Dosisaanpassing: verhogen met 25 à 50% (niet voor pall sed.)

Max. dosis: 160 mg/24 uur

Nevenwerkingen: bloeddrukdaling, sedatie

Haldol

Generische naam: haloperidol

Vorm: ampullen van 1 ml: 5 mg/ml = 5 mg/ampulle

Indicatie: hik, braken, nausea (→ morfine), verwardheid, agitatie, psychotische reacties

Startdosis: 5 mg/24 uur

Dosisaanpassing: verhogen met 50 tot 100%

Max. dosis: 30 mg/ 24 uur

Nevenwerkingen: sedatie, depressie, agitatie, vertigo, braken, nausea, extrapyramidale reacties, hypotensie, droge mond, troebel zicht, urineretentie, overgevoeligheidsreactie (fotosensitiviteit)

NIET SC TE GEBRUIKEN

- Diazepam (valium®)
- Diclofenac (Cataflam®) NSAID
- Furosemide (Lasix®)
- Methadone
- Octreotide (Sandostatine®)
- Solumedrol®

VERENIGBAARHEID

■ Binaire mengsels

GEEN PROBLEEM: Morfine +

Atropine®, Litican®, Buscopan®, Acidexam®, Haldol®,
Primperan®, Dormicum®

WEL PROBLEEM:

Acidexam® + Haldol®

VERENIGBAARHEID

■ Ternaire mengsels

– GEEN PROBLEEM

- » Morfine - Haldol® - Dormicum®
- » Morfine - Haldol® - Primperan®
- » Morfine - Haldol® - Buscopan®
- » Morfine - Buscopan® - Dormicum®

– WEL PROBLEEM

- » Morfine - Haldol® - Aacidexam®

VERENIGBAARHEID

	Morfine	Atropine	Buscopan	Haldol	Dormicum	Primperan	Solumedrol
Morfine		+	+	+	+	+	-
Atropine	+		+	+	+	+	-
Buscopan	+	+		?	+	+	-
Haldol	+	+	?		+	+	-
Dormicum	+	+	+	+		+	-
Primperan	+	+	+	+	+		-
Solumedrol	-	-	-	-	-	+	

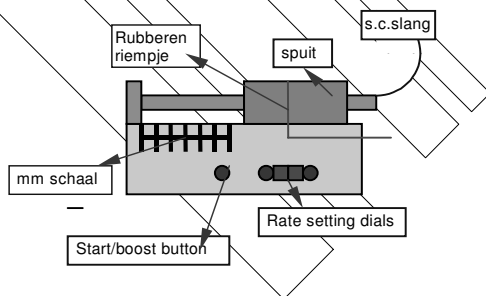
OMREKENING MORFINE

- Dosis oraal 1 300 mg
- Dosis subcutaan $\frac{1}{2}$ 150 mg
- Dosis intraveneus/IM $\frac{1}{3}$ 100 mg
- Dosis epiduraal $\frac{1}{10}$ 30 mg
- Dosis intrathecaal $\frac{1}{100} - \frac{1}{300}$ 1 mg

OMREKENING MORFINE

- Men start altijd van de orale dagdosis morfine die wordt omgerekend naar de SC dosis.
- Eventueel andere medicatie toevoegen om bijwerkingen en of symptomen te controleren.

DE SPUITPOMP

AANPRIJKPLAATSEN

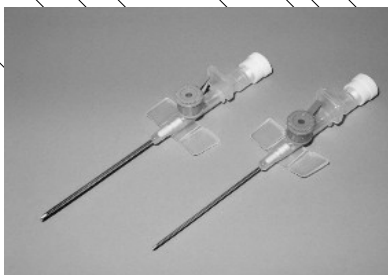
- Flanken van buik en rug
- Tussen de schouderbladen
- Binnen- en buitenzijde van dijbeen
- Bovenarmen

SNELHEID INSTELLEN

- **MS 16A:** Vloeistofkolom lengte in mm
infusietijd in uren
- **MS 26:** Vloeistofkolom lengte in mm
infusietijd in dagen
- **INFUSA D.SLT:** Vloeistofkolom lengte in mm
infusietijd in dagen

MATERIAAL

- Vlindernaald of catheter
- Spuit (luerlock)
- Verlengleiding (1 m)
- Doorschijnend kleefverband
- Batterij 9 V

BRONVERMELDING

- Clara, R., et al.; handboek palliatieve zorg voor professionelen.
- Comijn M; PPP Gebruik van de pijnpomp in de palliatieve zorg.
- Derycke, N., PPP de Palliatieve wachtkoffer.
- Handleiding spuitpomp Medis Infusa D.SLT en Graseby MS 16A en MS 26.
